

Lector: Nicoleta Arsenie
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu
Coperta: Florin Afloarei

Editura IDEEA EUROPEANĂ
O.P. 22, C.P. 113, București, 014780
Tel./Fax.: 021-2125692; Tel.: 021-3106618
Comenzi carte prin poștă:
Tel.: 021-2125692
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

© Editura Ideea Europeană

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LOGREȘTEANU, FLORIN

Fals eseu despre vanitate / Florin Logreșteanu. -
București : Ideea Europeană, 2020
ISBN 978-606-594-720-7

821.135.1

FLORIN LOGREȘTEANU

Fals eseu despre vanitate

Roman

București, 2020

Respectiv Florin LOGREȘTEANU (pseudonimul literar al lui Radu Scoroițu) s-a născut la 14 mai 1948 în orașul Sibiu. După finalizarea studiilor liceale la Colegiul Național „Nicolae Titulescu” din Craiova, s-a înscris la Facultatea de Filologie, secția Limba română-limba franceză din același oraș, absolvită în anul 1972. În 1984 a obținut titlul de Doctor în Filologie la Centrul de Cercetări Etnologice și Dialectologice din București, cu teza „Terminologia medicală populară. Polisemantism și expresivitate”, elogios apreciată de academicienii Alexandru Rosetti, Alexandru Graur și publicată ulterior la Editura „Didactica Nova” din Craiova. În prezent este profesor titular la Colegiul Național „Elena Cuza” din Cetatea Băniei. Periodic, a predat limba română la Facultatea de Litere a universității craiovene. Timp de un deceniu a îndeplinit funcția de inspector școlar, specialitatea limba română, în județul Dolj.

Din anul 1993 este membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Debut absolut: 1974, la revista *Lucașfărul*, cu schița *Balans*, la recomandarea criticului literar S. Damian și a prozatorului Nicolae Velea.

Debut editorial: *Răspântia păsărilor*, nuvele, Editura Albatros, București, 1977. Cu acest prilej, directorul editurii, scriitorul Mircea Sântimbreanu, îi propune pseudonimul Florin Logreșteanu, acceptat de autor.

Alte apariții editoriale: *Trepte*, roman, Editura Cartea Românească, București, 1989; *Inseparabili*, roman, E.G.A., Craiova, 1995; *Labirinturi*, roman, Editura Cartea Românească, București, 2003 (nominalizat pentru premiile Uniunii Scriitorilor din România, filiala Craiova); *Casa cu iederă*, Editura Contemporanul, București, 2010 (Premiul pentru proză al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Craiova); *Balkanic project. La maison au lierre*, roman, Editura Corect Books, București, 2011; *To spiti me tus Kissus*, roman, Publishing House Dioti Melpomeni, Atena, Grecia, 2012; *Puzzle*, roman, Editura Ideea Europeană, București, 2013; *Negru profund, noian de negru*, roman, Editura Ideea Europeană, București, 2016 (Premiul pentru proză al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Craiova); *Parfum de carte*, roman, Editura Eikon, București, 2017, *Păcatul lui Onan*, roman, Editura Ideea Europeană, București, 2019

Traduceri: *Mustafa Balel, Inițiatoră* (în colaborare cu Niculina Oprea), Editura Tracus Arte, București, 2014

Colaborări la revistele: *România literară*, *Lucașfărul*, *Ramuri*, *Convorbiri literare*, *Viața Românească*, *Familia*, *Argeș*, *Contemporanul*, *Dunyanin O Y kusu* (Turcia), *Observatorul* (Canada), *Alternanțe* (Germania), *Scrisul Românesc*, *Actualitatea literară*, *Argeș*, *Neuma*, *Mozaicul*, *Boema* ș.a.

Escargot, omul-melc, coboară la subsolul locuinței sale situată în suburbia din partea de sud a metropolei. Este o încăpăre din lespezi de ciment $\frac{1}{4}$ în care se ajunge pe o scară din lemn de stejar camuflată de o trapă din scânduri. În interior se află cea mai mare parte din biblioteca profesorului. Poet oarecum celebru și filosof, în felul său, Escargot a imaginat în încăpărea subterană un loc al meditației, al cunoașterii de sine și, fără îndoială, al genezei propriei creații. Aici se mai află o măsuță cu trei picioare și un butuc din lemn de fag, servind drept scaun. Pe măsuță zace, ignorat de o vreme, manuscrisul unei viitoare cărți de poezie, purtând un titlu nu prea lămuritor: *Ego...* Poetul n-a făcut nicio precizare...

În prima jumătate de oră, Escargot își privește, aparent fără interes, ceea ce va deveni opera sa capitală – un jurnal (deocamdată, notații dezlănate, impresii despre evenimentele care i-au marcat până la acea vârstă existența, speranțe ratate, realizări nerecunoscute, cum ar fi meritat, de către indivizi obscuri din breasla scriitorilor etc.), aflat în faza de proiect, căruia i-a hărăzit, mental, un parcurs și o finalitate de invidiat.

Un extras dintr-o aserțiune a lui Eugen Ionescu l-a obsedat cu o zi în urmă toată după-amiaza. Îl recitește acum, încercând să-i pătrundă mesajul: *Emoțiile mari – eterne – se repetă, în indivizi, cu o perfectă identitate, de multe mii de ani încoace. Mă tem de moarte ca italianul Renașterii, iubesc viața ca Horațiu, sufăr de vanitate*

nesatisfăcută ca Alcibiade. Ceea ce nu mă împiedecă să trăiesc aceste emoții unic și autentic, ca și cum le-aș fi trăit eu singur în univers. Le trăiesc fără niciun ecou din cultură... Escargot reflectă, ca și în ziua precedentă, la conceptele de *moarte*, *viață*, *vanitate*. Nu este pătruns de cine știe ce emoții, cum afirmă Ionescu. La moarte nu s-a gândit și speră să n-o facă niciodată. Natural, ea vine când nu te aștepți. Spiritual, e convins că a evitat-o prin multele lui cărți – studii critice, eseuri și poezie – despre care are o impresie excelentă... Iubește viața?... O trăiește cum știe mai bine și, slavă Domnului, nu e preocupat de factori perturbatori: situație materială precară, agresiune politică (nu face, nu crede în politicieni, în programele lor, sisteme de acest fel), agresiune culturală (nu aparține unei școli, unui curent, nu i s-a sugerat să devină pupincurist pentru a-și impune literatura), admiratoare nu are, invidioși – o mulțime, ceea ce-i întărește convingerea că a reușit să devină steaua polară la care a năzuit în adolescență și tinerețe, *un centru absolut în jurul căruia, veșnic, se rotește firmamentul*, dacă ar fi să-l ia prea în serios pe Champeux. Și, la urma urmei, de ce nu l-ar lua?... Vanitatea?... Ionescu și-o recunoaște... (comparația cu Alcibiade este exagerată, în sfârșit...) Vanitatea sa?... Escargot o consideră numai ambiție, o voință similară cu aceea a emirului din Bagdad, năzuind spre o Mekka, în care a fost predestinat să se fixeze cu opera lui... Bineînțeles, fără sacrificiul emirului (râde). În această privință preferă să rămână cu picioarele pe pământ...

Până la urmă, ignorând filosofia lui Ionescu despre banalitatea artistică, în general, și banalitatea poeziei, în special, Escargot reveni la refuzul său, formulat un pic agresiv, în aceeași dimineață, de-a o revedea pe Elena la sfârșitul acestei săptămâni...

Elena... Elena are și un nume de familie, un nume care, în urmă cu ceva ani, era expus pe prima pagină a celor mai importante reviste literare din București. Nu și-l amintește... Ei bine, Elena îi scrisese un bilețel prin care-i solicita o întrevvedere, ca între foști prieteni și, în continuare, colegi de breaslă...

„Dumnezeule! Colegi de breaslă!...” invocase Escargot entitatea divină și aruncase bilețelul în rigola pe lângă care tocmai trecea, ignorând că la subsolul mesajului se afla și numărul de telefon al Elenei, la care ar fi putut-o suna.

La începuturile sale literare, tânărul și ambițiosul Escargot încercase să-i cultive prietenia, ignorând diferența de vârstă dintre ei. Fără succes... În schimb, Elena, redactor-șef la o revistă studențească, nu l-a menajat. I se păruse că Escargot exagera cu pretenția de-a fi publicat număr de număr în revistă, debutase prea de curând, mai erau și alții care așteptau să le vină rândul... Tânărul se simțise umilit... Impresia lui era că poeta se cățăraseră nejustificat pe un soclu din nisip. Hotărât să renunțe la colaborarea cu revista studențească, îi recomandase, cinic:

„Publică tu, Elena, acum cât ești tânără și frumoasă fiindcă peste câțiva ani va trebui să scrii și bine ca să mai fii luată în serios... Eu... Eu vizez alte orizonturi!...”

„Porcule! l-a gratulat, înfuriată, poeta. Ieși imediat afară din redacție!...”

Escargot s-a conformat (cu coada între picioare, susțineau admiratorii Elenei, cu coada sus, era el convins) și din acel moment relația lor părea că s-a stins definitiv...

Elena... Ce păcat că aruncase biletul, i-ar fi putut telefona, întrebând-o scurt:

„Ce mai vrei de la mine, Elena?... Din literatură nu mă mai poți da afară, ca, pe vremuri, din biroul tău. În schimb, tu ai ieșit...”

Acum, trântit comod pe scăunelul improvizat, Escargot se întoarce, nostalgic, în trecut. A cunoscut-o pe Elena la Universitate, la un bal studentesc. Au petrecut două ceasuri în fața unei cești cu cafea, discutând despre poezie (a lor și a altora), recitind versuri din memorie, evident, din propria creație; gratulându-se reciproc, ea admirându-i talentul indubitabil, el visând la un viitor apropiat, când talentul îl va impune în lumea cu care deja stăluțitoarea poetă – în opinia lui – Elena era familiară... Pe urmă, a condus-o acasă. Era aproape miezul nopții, dar mica piață pe care au trebuit s-o traverseze era puternic iluminată pentru ca tarabagiilor să nu li se dijmuiască din marfă. În piața aceea, în dosul unor containere încărcate cu pepeni verzi, s-au sărutat. Diferența de vârstă nu conta. Poeții n-au idei preconcepute... Intimitatea nu a mers prea departe. Tânărul a preferat să-i vorbească despre poezia lui Trakl, poetul său preferat, și chiar și-a amintit câteva versuri dintr-un poem intitulat *Noaptea: Pe tine te cânt, sălbatic hău, în furtuna nopții munți îngrămădiți; noi, turnuri cenușii: revărsări cu grimase de jad, dihăanii de foc, aspre ferigi, molizi, flori cristaline. Chip nesfârșit...*

„Cât de frumos!” i-a strâns mâna Elena.

„Versurile acestea au sădit în mine o premoniție, i-a mărturisit el. Îmi va fi foarte greu să-mi aflu drumul în creația autentică și, odată ajuns în patria poeziei, va fi dificil să mă mențin... *Dihăanii de foc*... Contestări... Or, cred că eu nu voi fi niciodată pregătit să înțeleg și să suport asemenea complimente...”

Se aflau sub un felinar din apropierea unei intersecții. Elena se oprise, involuntar. O nedumerise ultima lui afirmație:

„Cum!...” a îngăimat numai.

Escargot și-a ridicat privirea, a contemplat îndelung lampa felinarului. O sumedenie de insecte se precipitau în jurul luminii, dar cele mai multe și mai îndrăznețe să atingă sticla fierbinte se prăbușeau cu aripioarele arse. Nu-i vorbi Elenei despre descoperirea sa. Se mulțumi să-i răspundă la întrebare:

„Contestatarii îl consacră, printr-un travaliu indirect, pe un poet. Dar un poet necontestat nu mai este nici actual, nici interesant, nicidecum admirat. E un poet care nu mai vorbește. E un defunct... Cam așa s-a exprimat Eugen Ionescu într-un articol despre banalitatea poeziei. Nu am motive să nu-l cred...”

În pragul casei ei, dintr-un cartier obscur, au mai rămas câteva minute. Instantaneu, Elena a început să-i vorbească despre poezii ei preferate, Alecsandri și Minulescu. Tânărul i-a închis gura cu un sărut. A fost ultimul, în noaptea aceea...

Escargot se ridică de pe scăunel și face câțiva pași prin cameră cu mâinile la spate. Încearcă să și-o aducă aminte pe Elena. Nu pe tânăra femeie din adolescența sa... Nici pe bătrâna grasă, buhăită, cu mintea tulburată încă de himere, dar incapabilă să mai însăileze două versuri adevărate; pe Elena din urmă cu câțiva ani... Ieșise din literatură și fusese uitată; sau ignorată. E cam același lucru... Simte lehamite... Bine că a aruncat scrisorica cu numărul de telefon în rigolă, altfel nu s-ar fi abținut să n-o sune. I-ar fi spus cuvintele meritate cu prisosință de hârcă:

„Tot urâtă ești?... Ai avut, în schimb, înțelepciunea să nu mai scrii. Dezamăgirea ar fi fost prea crudă...”; nici vorbă de o revedere nostalgică.

Escargot se învârte în jurul mesei, se așază, din nou se ridică și repetă mișcarea... Îl mănâncă în fund?... Nu, este numai bântuit de amintiri care nu-i sunt pe plac. Merge la biblioteca ticsită cu cărți și monologhează, lipindu-și de frunte un deget:

„Unde dracu' este Ionescu?... L-am rătăcit... (agreedă filosofia lui Eugen Ionescu, nu și teatrul său!) Ionescule!...” Renunță, se întoarce la măsura de scris.

O definiție a extazului dată de autorul francez (cu sânge dâmbovițean) i-a plăcut, a notat-o pe o bucată de hârtie, promițându-și s-o transcrie în caietul lui cu reflecții celebre. A amânat până a rătăcit-o. În schimb, o ține minte, aproximativ: *Extazul – contemplarea olimpicului Buric...*

Involuntar, îi fuge gândul înapoi, la Elena... O vreme, după acea întâlnire parțial romantică, tânăra l-a ignorat. Îi displăcea, probabil, să-și amintească întâiul sărut în dosul unui container cu pepeni verzi din obscura piață de cartier. Cu siguranță, i se părea și aiurea o legătură prea intimă cu un obscur colaborator al revistei la care ea fusese angajată redactor-șef. Cum ar fi judecat-o directorul ei, un tip cu adevărat vanitos?... Și, probabil, un pic gelos, ca orice bărbat... Asta la început...

O oarecare schimbare, o previzibilă detașare de spiritul posesiv al șefului ei se produsese în anii următori. Ajuns în anturajul celor doi, Escargot avusese revelația destructurării cuplului, Elena încercând să se distrugă complet pentru a se putea apoi reclădi. Individualitatea creatoare, independența față de oricine o obsedau. Era încredințată că poate să lupte, în acest sens...

A reușit?... N-a reușit?... Escargot ezită să opteze pentru un răspuns la cele două întrebări. Un hiatus, intervenit între el și revista bucureșteană, într-o vreme când se credea mai puțin vulnerabil în lupta cu morile de vânt, l-a îndepărtat din anturajul revistei; sau s-a distanțat el însuși, așa cum se îndepărtează fluviul de izvoarele care i-au hrănit devenirea (o metaforă la care va reveni). Odată cu trecerea anilor, rafturile bibliotecii sale din acest subsol igrasios, dar cald au făcut tot mai mult loc cărților care-i alcătuiesc astăzi OPERA. Broșurile Elenei au dispărut, oferite (nu vândute!) unui anticariat care, ulterior, a falimentat. O vreme, poeta a continuat să scrie, dar tot mai rar. Un fel de cântecele pentru copii și pentru bătrâni.

„Nimic rău în asta, dar le cam amestecă!” a apreciat cu cinism Escargot.

Pe urmă, nu i-au mai trezit niciun interes...

Acum, înăbușindu-și sentimentul de regret că nu reținuse numărul de telefon al Elenei, Escargot revine la măsura de lucru și răsfoiește febril hârtiile împrăștiate peste tot. A găsit destul de repede ceea ce căuta. Carnetul cu însemnări personale îi era, ca de obicei, în preajmă. Îl deschise și chiar pe prima pagină citi cu voce îngânată: *Tu i-ai silit pe mulți să-și schimbe impresia despre tine; iar ei îți reproșează cu asprime aceasta. Tu te-ai apropiat de ei, dar ți-ai continuat cărarea: ei n-or să-ți ierte aceasta niciodată. Tu-i depășești; însă, cu cât te-nalți, cu-atât mai mic apari în ochii invidiei. Cel mai urât e însă cel ce zboară...* (Textul fusese reproduș din Nietzsche, reflecțiile lui Zarathustra, în schimb, Escargot simțea că-i vin ca o mânășă și nu găsea că e nepotrivit să și le însușească și să afirme că sunt rodul gândirii sale).

„Sunt eu, într-adevăr, disprețuit, Policar?...”

Respectabilul meu prieten, Poli-
Policar neagă din cap. Lui Escargot i se pare răs-
punsul neconvingător. Se apropie de prietenul său și-l
privește în ochi:

„Ți-am înțeles șovăiala, ridică tonul. Un Escargot nu
poate zbura, evident, fiind melc. Privirile lui sunt ori-
entate spre interiorul său. Or, nu tu mi-ai spus că mai
profund este adâncul decât înaltul făgăduitor de ceea ce
nu există?...”

Policar confirmă printr-o singură trăsătură a capu-
lui.

„Cornițele caută cerul, or, asta, după părerea mea,
e numai impresia celor care-l judecă atât de greșit
pe Escargot. De pildă, păsările... Ele își râd în sine,
ori cârâie mândre că Escargot nu le poate ajunge...
Ticăloase și proaste!... Inevitabil, se vor întoarce la cui-
bul cocoțat prin copaci sau sub o streășină de stâncă,
unde vor afla doar surcele și paie. Asta au clădit, asta
primesc. Escargot, în schimb...”

Policar confirmă. Îl prinde de mână și fac câțiva
pași prin încăpere. Se opresc înaintea bibliotecii, pe care
Escargot ezită s-o deschidă. Policar își turtește nasul de
geam.

„Tu cauți din priviri doar cărțile mele, zâmbește
Escargot. Sunt atât de numeroase... Printre ele, doar
câte un rătăcit... De pildă, Nietzsche...”

Policar nu are obiecții. Este adevărat, nici nu pare
dispus să-i dea satisfacție.

„El crede că... Iată ce-mi recomandă: *Mergi cu
întreaga ta iubire în singurătate, cu întreaga ta putere
de-a crea, frate al meu; și-abia târziu, dreptatea o să
te urmeze șchiopătând...* Ce părere ai, Policar?... Cât
de târziu?... Nu există repere... În opinia mea, nici
nu există dreptate în aprecierea unui creator... Ori îi
minimalizezi opera, ori i-o sublimezi... Îl nedreptățești,

oricum ai face-o; îți bați joc de el. Fiindcă judecata vele-
itarilor alunecă pe lângă creator, fără să-l atingă... Ce
spui?...”

Caută în privirile lui Policar o confirmare. (Pe
Escargot numai confirmările îl satisfac.) Privirile celui-
lalt sunt reci; oarbe. Escargot se încruntă, dar își înă-
bușă reacția violentă.

„Nu poți să negi, Policar... Îți pot oferi o mie și una
de exemple. Poate ți se va părea curios: exemplele mele
n-au regulă, prietene. Or, unde nu există regulă, nu
există nici excepție... Ești de acord?...”

În acest punct, Escargot și Policar consimt că deo-
camdată n-au ce să-și mai spună. Poetul se întoarce la
masa de scris; Policar – în colțul său.

Mai liniștit (pentru Escargot, liniștea înseamnă
detașare de lume, chiar ignorarea ei, deși simte că asta
nu se poate), bătrânul scriitor meditează la un subiect
straniu: Omul a descoperit prostia și zborul. Zborul aso-
ciat prostiei!... Zâmbește: numai lui îi putea trece prin
mintea această asociere... Exagerare?... Nicidecum.
Un melc nu poate imagina zborul decât ca pe o nero-
zie. Exact ce-i caracterizează pe semenii săi (semeni, în
accepția Creatorului; căci, altfel...) Așadar, omul imagi-
nat de Escargot a ajuns la două adevăruri absolute: este
o prostie să crezi în zbor; și o ticăloșie să inventezi mij-
loacele de-a o face. Mai precis: să te cațeri pe stârvurile
semenilor tăi pentru a ajunge cât mai sus... Cățăratul
este odios chiar sub pretextul că e singura soluție când îți
lipsesc aripile... Un smintit – Icar – a inventat așa ceva,
dar tot s-a prăbușit... Se prăbușesc chiar păsările cărora
Creatorul le-a dat un fel de aripi; impropriu numite așa.
Fiindcă aripi, cu adevărat, au numai îngerii...

„Policar!...”

Policar nu răspunde. Nu dă semne nici că l-a auzit.

„Policar, nu mă ajuți?...”

Același efect.

Escargot este pus în încurcătură: are clar în minte noțiunile de *zbor*, *prostie* și *ticăloșie*... O asociere firească la fiecare individ normal. În schimb, *sminteala* și *modestia* sunt păcatele care-l pândesc pe melc. Întrevede o soluție?... Sau i se pare?... O revelație trebuie așezată în poveste, crede. Cu orice risc, povestea trebuie spusă...

Bătrânul scriitor imaginează mai întâi omul-melc sau numai omul care nu a dobândit deocamdată înțelepciunea melcului. Omul vorbește cu sine în singurătate deplină (nicio aluzie la *Iona* lui Sorescu), convins fiind că nimeni nu are ce să-i spună, toate fiind deja spuse, repetabile – o morișcă ale cărei brațe sunt acum sus, pe urmă jos, iar sus și tot așa – transformând plictiseala adevărilor repetate într-o pulbere incoloră împrăștiată peste universul de cunoaștere al lumii căreia, de voie, de nevoie, îi aparține.

Prima secvență narativă: Omul, venind de departe (nu precizează reperele spațiale și temporale), pătrunde în orașul atât de enigmatic prin tăcerea lui. La intrarea principală în cetate nu-l întâmpină nimeni, iar străzile sunt pustii. De fapt, nu există decât o singură stradă principală (luând ca indiciu lățimea carosabilului și cele două trotuare asfaltate cu bitum) și o mulțime de ulițe laterale, numai pământ și gunoaie, căsuțe pitice cu acoperișul din carton gudronat. Pe un acoperiș anonim, o pisică moțâie la soare, semn că există viață, iar o pasăre neidentificată de privirile omului cântă într-o limbă necunoscută (nu e cocoș, nici guguștiuc, cuc – nici atât). Deocamdată, nimic încurajator: omul își caută semenii, lumea lui...

A doua secvență narativă: În cele din urmă, omul ajunge într-o intersecție: o arteră asemănătoare cu

aceea pe care el se deplasează de o bună bucată de timp se încrucișează cu prima. Încetinește pașii, se oprește. N-are opțiuni. Străzile sunt identice nu numai prin contur, ci și prin absența vieții (prin *viață*, omul înțelege prezența semenilor săi, nicidecum pisica de pe acoperiș, ceva mai înainte, ritmurile guturale ale păsărilor ori câinele care, exact în acest moment, îi taie calea). Câinele, apărut din senin, își târâște leneș trupul pe dinaintea omului și dispare pe sub garduțul din șipci al unei căsuțe. Străinul îl ignoră; lumea lui este alta. Se decide s-o ia la picior pe cea de a doua arteră, prima nemaioferindu-i nicio perspectivă...

A treia: Totul începe să-i devină familiar: carosabilul, trotuarele din bitum, căsuțele pe acoperișul cărora pisici dormitează, pătrunse de arșița unui soare care continuă să se amăgească cu ideea că întreține, pe pământ, viața... Omul înaintează cu sânge, dar de la o vreme începe să se plictisească. Ce să facă?... Nu se poate întoarce, ar fi o prostie... Și, brusc, are prima revelație: *prostia*... Cea mai simplă și mai corectă definiție a prostiei i se pare să repeți ce-au făcut alții, sau tu însuși, fără niciun rezultat... El, călătorul ajuns astăzi într-un oraș necunoscut, are încă vie în memorie lumea: indivizi care viermuiesc pe brațele în mișcare ale unei mori de vânt: sus, jos, din nou sus, și așa mai departe. Niciodată n-a râs de atâta negliobie. Acum o face: cei de jos privesc cu jind la cei de mai sus, dar, odată ajunși în vârf, rămân descumpăniți: cum ar putea să oprească mișcarea; să blocheze paleta pe care s-au cățărat, să o înțepenească la același nivel?... Până să le treacă ceva prin cap, se prăbușesc. Cel puțin o concluzie simplă sunt capabili să tragă: *zborul e inutil* – a doua revelație...

Secvențele următoare (în care nu se mai întâmplă nimic): Omul a ajuns la un nod de drumuri; un fel de